

formulirao primalac nije išao za tim, s obzirom na svoj sadržaj, da sam po sebi odbije brodarov zahtjev, koji je glavni tužitelj, i nije dakle sadržavao direktnu obranu od javnog brodarovog zahtjeva; drugostepena presuda je utvrdila da zahtjev za naknadu štete, koji služi kao temelj za protutužbeni zahtjev, nije načelno siguran, pa je s pravom zaključila da ne može biti smatrana kao podloga za kompenzaciju duga koji je priznat brodaru."

(DMF 1970, str.548)

B.J.

Bilješka.- Gornjom presudom nije oduzeto primaocu pravo da od brodara zahtijeva naknadu odnosnih troškova. To će svoje pravo međjutim moći ostvariti u posebnom postupku, ukoliko u međuvremenu nije nastupila zastara.

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Sète

Presuda od 4.II 1969.

Electricité de France (E.D.F.)
c/a Cie d'armement franco-shipping

Prekid podmorskog kabla sidrenjem broda - Brodarova odgovornost - Da bi se brodar oslobodio odgovornosti za štetu koju brod prouzroči sidrenjem, mora dokazati da je šteta posljedica više sile, krivnje trećega ili krivnje samoga oštećenika - Kvar broskog stroja nije viša sila jer nije vanjski događaj - Akoprem je pomorski kanal rezerviran isključivo za pomorsku plovidbu, kablovi koji se postavljaju na njegovo dno ne postavljaju se na rizik osobe čiji je kabel - Nepostojanje znakova o položenim kablovima i zabrani sidrenja nije razlog da bi se brodar oslobodio odgovornosti ako između štete i nepostojanja znaka nema uzročne veze - Uzročne veze nema kad sud dodje do uvjerenja da bi sidrenje broda bilo izvršeno na isti način i da su znakovi bili postavljeni - Pilot u izvršavanju svojih funkcija predstavlja brodara - Pilot mora znati za postojanje kablova na području na kojemu pilotira brod

Tužitelj je poduzeće za distribuciju struje, a tuženik je brodar. Tužitelj u tužbi navodi da se tuženikov brod, prilikom ulaska u luku, sidrio i time prekinuo njegov električni kabel koji je bio postavljen na dno kanala, pa traži da mu tuženik nadoknadi štetu.

Sud je tužbi udovoljio iz slijedećih bitnih razloga:

Tokom postupka utvrđeno je da je tuženikov brod ulazio u luku upravu u času kada se zatvarao most postavljen preko kanala. Da bi se izbjegao udar broda u most, budući da stroj nije zavezio krmom, pilot je naredio da se baci sidro što je bilo i izvršeno. Sidro je na taj način spriječilo udar broda u most, ali je oranjem prekinulo električni kabel.

Na temelju postojeće sudske prakse, a primjenom člana 1.384. francuskog Gradjanskog zakonika brodar bi morao dokazati, u cilju oslobodjenja odgovornosti, da je šteta prouzrokovana višom silom, krivnjom trećega ili krivnjom samoga oštećenika. Krivnja trećega u ovom slučaju ne dolazi u obzir, a što se tiče ostala dva oslobadjajuća razloga sud navodi slijedeće:

Da bi se radilo o višoj sili potrebno je, među ostalim, da događaj bude vanjski, što u ovom sporu nije slučaj, jer kvar broskog stroja ne može biti vanjski događaj. Moglo bi se eventualno raditi o krivnji samoga oštećenika, tj. tuženika. Prema jednoj presudi apelacionog suda, donesenoj u sličnom sporu, poduzeće za razdiobu plina bilo je odbijeno sa svojim tužbenim zahtjevom iz razloga što nije dovoljno djelotvorno osiguralo svoje plinovode. U drugom sličnom sporu sud je zaključio da današnji tužitelj nema prava na naknadu štete jer je kanal u kojem su bili postavljeni kablovi bio rezerviran isključivo za plovidbu brodova, pa je poduzeće za razdiobu električne energije te kablove postavilo na svoj rizik. Medjutim viši-apelacioni sud, kojega stajalište obavezuje ovaj sud, nije prihvatio navedeno stajalište i električnom poduzeću je priznao pravo na naknadu štete.

Tuženik u svoju obranu nadalje ističe da je sam tužitelj kriv što je došlo do štete jer znakovi o postavljenim kablovima i zabrani sidrenja nisu uopće bili istaknuti na odgovarajućem mjestu na kopnu. U postupku je utvrđeno da je ovaj tuženikov navod istinit, i da su odnosni znakovi bili uklonjeni nekoliko dana prije kritičnog događaja. Unatoč ovoj okolnosti sud nije prihvatio tuženikovo stajalište o tužiteljevoj krivnji za štetu. Sud je naime došao do uvjerenja da između nepostojanja znakova i tuženikovog postupka nema uzročne veze, jer bi tuženik isto tako postupio i da su znakovi bili postavljeni na svom mjestu. Osim toga sidrenje je bilo naredjeno na zahtjev pilotov, a pilot u izvršenju svoje funkcije zastupa brodara. Sigurno je da je pilotu postojanje kablova na odnosnom mjestu bilo poznato.

Iz navedenih razloga sud je brodara obavezao na naknadu utvrđene štete.

(DMF 1970, str.175)

B.J.

Bilješka.- Premda je sud u gornjoj presudi stao na stajalište da se brodar može osloboditi odgovornosti dokazom da je šteta prouzrokovana višom silom, krivnjom trećega ili krivnjom samoga oštećenika, ipak se upustio u ispitivanje da li je brodar kriv za štetu, pa je došao do zaključka da jest. To je učinio iz razloga što je, kako proizlazi iz obrazloženja presude, Kacsacija u ovakvim slučajevima napustila primjenu čl.1.384. francuskog Gradjanskog zakonika, pa stoji na stajalištu da tuženik odgovara samo ako je kriv. Sud je u gornjoj presudi tuženika obavezao na naknadu štete jer je došao do zaključka da je pilot koji zastupa zapovjednika znao za postojanje kabla unatoč činjenici da odnosni znakovi nisu bili postavljeni. Iz toga bi se mogao izvesti zaključak da brodar ne bi bio odgovoran ako pilot i zapovjednik broda bez postojećih znakova na kopnu nisu morali znati za postojanje kabla. Na žalost sud se nije upustio u ispitivanje da li je zabrana sidrenja, odnosno postojanja kabla, bila naznačena na nautičkoj karti odnosnog područja. Ukoliko je takva naznaka na karti postojala, brodar bi bio kriv jednako kao da su postojali znakovi i na kopnu.

B.J.

APELACIONI SUD, Genova

Presuda od 21.I 1969.

S.r.l. Temacielo c/a Hugo Trumpy

Brodarski ugovor - Zastara je dio materijalnopравnih propisa - Na zastaru dolazi do primjene pravo koje dolazi do primjene na ugovor - Propisi o zastari su u talijanskom pravu dio unutar-njeg javnog poretka, a ne međunarodnog javnog poretka - Brodar ima pravo tražiti naplatu vozarine od naručitelja iako je propustio naplatiti ju od krcatelja prilikom izdavanja teret-nica s naznakom da je vozarina unaprijed plaćena

Tužitelj, brodar H.Trumpy uspio je sa svojom tužbom protiv tužene tvrtke Temacielo, naručitelja u brodarskom ugovoru, za plaćanje vozarine koju nije platio krcatelj iako je bilo ugovorom predviđeno da će se krcatelju izdati teretnice uz plaćanje vozarine unaprijed, i u teretnicama rečeno da je vozarina unaprijed plaćena. Protiv prvostepene presude, koja je udovoljila tužbenom zahtjevu, podnijela je tužena žalbu koju je Apelacioni sud odbio iz slijedećih bitnih razloga:

Prigovor zastare tužene, da je prošao jednogodišnji rok od dana kada je zahtjev nastao, sud je odbio s razloga jer prema kolizijskom pravilu čl.10. Zakonika o plovidbi na brodarski ugovor dolazi do primjene zakon zastave broda. U ovom slu-